

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Βρισκόμαστε στην έποχή τού παντοδυνάμου καρδινιαλού Ρισελιέ. Ο Ρισελιέ άγαπε τη βασιλίσσα της Γαλλίας και κάνει την απεριεύθυντα να της στείλει ένα δραστικό γράμμα με τον κατάκοπτο του, τον καπούκινο καλόγερο Κορινάν. Τόν ίδιο καιρό φάνταστον στο Παρίσι θυδάτη μέρος την ιστορίας αυτής: «Η 'Ανατς' ντε Λεστάρ, ή πανώμωρφ και δάρμηρος, πού ποθεί γιατί δολοφόνησε τη μητέρα της, κι' ό βρενός ντε Σαμπράκ, τρομερός έψιφούχος, ποδρεχτά στην άναλεπη υπηρεσία στον Ρισελιέ. Τρία δικαίως δάκρυν πρόσωπα λαβαλίνους συγχρόνιας ένεργο μέρος στην ιστορία αύτης. Ο καθηγητής της ξυφαλίχας, νεαρός άλλα και τρομερός Τραγκασέλ, δι βοήθη του Μοντεριόλ κι' δ κόμης της Μπλουζ, φίλος του δρωτισμάνους. Ο Τραγκασέλ, πού κόθεντα πλάτι στο μέγαρο πού κριθείστηκε «Η Ανατς», την βλέπει την έρωτευτα πρέλα και την σολέι μάλλον από τη Σαμπράκ, ο οποίος τον καλεί σε μονομάχια. Στο μεταξύ αυτού δι Κορινάν προσέρχεται έρωτικό πανόραμα του Ρισελιέ στη Βασιλική. Στό δρόμο μη δι 'Ανατς' κι' οι τέσσερες σύντροφές της ρίγνουν να τον δέπαρουν. Ο Κορινάν δραματίζει και τέργουν να τον βοηθήσουν μην έρευνας τις τρέχειν — δι Τραγκασέλ κι δ Μοντεριόλ, πού περινούντας τυχαίας είναι κοντά. Επιφοινασσούν με τούς συντρόφους της Ανατασ, τούς νικούν κι δι Κορινάν την έρωταν... Άλλα έχει χάσει την έπιστολή του Ρισελιέ. Ποιος την πήρε; Ο Κορινάν δικούς τους διασφαλίζεται δινομα την Τραγκασέλ. «Άρα αύτος πήρε την έπιστολή! Τρέχει τον διαφέρεται τρέμοντας στον Ρισελιέ, ο οποίος καλεί από την άνακριτη. . .

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

— Ο κύριος άνακριτής!

— Νά μηδί άμεση! είπε ζωηρά δ Ρισελιέ.

Είναι άναγκη νά τονισούμε έδω την ύπερθρωπη ψυχή δύναμης του καρδινιαλού. «Ενώ ή άγωνια, θανάσιμη και τρομερή, τού υπάρκει στην καρδιά του, ένω τό δλέρειρο νι' αύτον γράμματα μπορούσαν τη στιγμή ίκενή νά δρίσκεται κιδιά; στά χέρια του θαυμάσω, ώποδος υπηγεία μεινάχτα την άγνω α του αυτής κι φρόντιζε— δι εδαμένα—νά άναμειξη στην ύποθεση της Ανατασ ντε Λεστάρ τών ι.θ.θεν Σαμπράκ, με καταπληκτική διαχύτηση πνεύματος και με υψηλαμοτάτη πανωρύγια!

Ο άνακριτής μπήκε. Φαινόταν άκεφος και κακοιάθετος. «Εριξε μια ματιά στον Τραγκασέλ, κι' έπειτα κάρφωσε τά μάτια του έρωτικα στον θρησκιαστικό στόν Καρδινιαλό. «Εκείνος ένοιωσε την σημασία των θλέματος του και είπε:

— Μπορείτε νά μιλήσετε έλευθερα, μπροστά στὸν θαρών ντε Σαμπράκ; Είνε φίλος μου!

— Πανιερώτατε! είπε τότε δι άνακριτής. Έπιγνα στην όδο: Γάν Καλών Παιδώνων, στην 'Ακαδημία 'Οπλομαχητικής τού Τραγκασέλ, κι' ένηργησαν λεπτομερεστάτη έρευνα!... (Ο Τραγκασέλ έσφιξε τις γροθίες του...) Δυστυχώς δένθη δρήκαμε πιπότε. Ούτε τό παραμικρό παληδόργο! «Αλλώς δι Τραγκασέλ δένθη κατούκει στην 'Ακαδημία του, δύνως δάνειφεραν στην 'Εκλαμπρότερά τας...» (Έδω δι Τραγκασέλ σκέφτηκε: «Ω, καλέ μου Μπλουζ! «Αν δέν ήσουν τόσο προσωντικός, θα μημονταν στο μπουντρόσιο τώρα!...») Μάταια λοιπόν τόν περιμέναμε νά ρθή για νά τόν συλλάθουμε... Κι' έτσι δεν μπόρεσα—φυσικά—νά τόν φυλακίσω στη Βασιλή, δύνως μέ διατασθει!...

Περιέργο πράγμα!... «Η άναφορά αυτή καθησυχάσει τόν Ρισελιέ, δύντις νά τόν δυστρεστήσῃ!.. Αότά αποδείκνυαν, δύτι τό γενενός πού συνέθη δέν ήταν σποτέλεσμα συνωμοσίας; καί ρωδιούρνιας, πλεγμένης μέσω στά άνακτορα τού Λαύρου. «Ισε-ισα, σχημάτισε τώρα την ίδεα, δι δι Τραγκασέλ—τόν δόπιο ούτε γνώριζε δύλωσε—ήταν προσωπικός έχθρος του, Κύριος ούτε για ποινή λόγου.

— Καλά! είπε οέ λιγο. Ψάχνετε τότε μέ τούς κατασκόπους σας έλκηληρο τό Παρίσι και συλλάβετε τον!

— Φοβδούμαι, πανιερώτατε, μήπως έψυγε διπά τό Παρίσι, αυτός δ όχρεισι!

— Ο Τραγκασέλ έπινε μιά βλασφημίας 'Ακοδς έκει, νά τόν ποινή σχερίσει!... Αύτο δήταν άνυπόφορο!

Μισοέαραλος, βάδισε απότομα πρός τόν άνακριτή. Τό στιθερό χέρι του ήταν έτοιμο νά τόν χαστουκίστησε... Νά τόν δώσω ίσα αράπισμα, διπά τά ασφορά κι' διεκδίγηγτα έκεντα ραπτίσματα, τά δόπια μόνον αυτός ήξερε νά δίνη!

— Ε, τι τρέχει λοιπόν, Σαμπράκ;... φόναξε μέ απορία δ Ρισελιέ. Τί έπαθε;

— Ο Τραγκασέλ δύγκασε αιματηρά τά χειλή του γ.ά νά συγκρατηθή κ' είπε κατάχλωμας:

— Πανιερώτατε, θέλω νά πλη ροφορήσω τήν έκλαμπρότητά σας, ότι γνωρίζω αύτόν τόν Τραγκασέλ!

— Ο Ρισελιέ έγνεψε στόν άνακριτή νά μποστήθη. Ο Τραγκασέλ δι σκύπωτος τό ιδρωμένο μέτωπό του με άνακοψίασι.. Φτηγά τήν είχε γλυτώσει... Παρ' όλγο νά προδοθή μόνος του!...

— Γνωρίζετε λοιπόν τόν Τραγκασέλ; τόν ρώτησε δι Ρισελιέ.

— Μάλιστα, πανιερώτατε.. Φωτίσασ πολύν καιρό στήν 'Ακαδημία, τήν όποιας δι Μπαριθλάρ πεθαίνοντας κληροδότησε στόν Τραγκασέλ, τόν καλύτερο μαρτήτη του!...

— Τί άνθρωπος είνε λοιπόν αυτός δ σατανᾶς;

— Έχει τήν ήλικιά μου, τό σάμα μου, τή μορφή μου, πανιερώδες τατει... Φωταστήτε για μάτι στιγμή, ότι θλέποντας έιμενα, θλέπετε όλος ωντανον τόν Τραγκασέλ μπροστά σας!...

— Ιερέργον αυτό μά, τήν πίστη μου! ψιθύρισε δ Ρισελιέ. Για τήν ήθικη του τέ. έξεστε;

— Είνε καλός νέος! Δέν άκουσα τίποτε τό δισχημο για λογαριασμό του.

— Ο Ρισελιέ θύθισε τή ματιά του στά μάτια τού Τραγκασέλ 'εκείνος ώπλιστηκε μέ τό αφέλεστερο ύφος τού κόσμου κι' έτσι ιπμένει νικηφόρα τήν τρομερή αυτή έξέτασι.

— Μήπως είστε φίλος του, λοιπόν; ρώτησε δι πάτομα δ καρδινάλιος.

— Ούτε φίλος του, ούτε περισσότερο!.. «Ωστε έσεις, πανιερώτατε, τόν μισεῖτε οιόποι;

— Κύριε τέν Σαμπράκισ, σάς τό λέγω και σάς τό ζεκόβω μιά για πάντα: Νά μη μέ ρωτάτε ποτέ, στό μέλλον!...

— Ο Τραγκασέλ ώπολική θέλειασε. Ο καρδινάλιος, εύχαριστημένος, έξακολουθήσε πιό μαλακά:

— Δέν μισώ κανέναν... Αύτος δ άνθρωπος διμως, είνε έχθρος ών κράτους.. Σαμπράκι, πέστε μου, αφού τόν γνωρίζετε, θα

— Κύριε τέν Σαμπράκισ, σάς τό λέγω και σάς τό ζεκόβω μιά για πάντα: Νά μη μέ ρωτάτε ποτέ, στό μέλλον!...

— Ω, μά αύτο σάς τό λέγυνωμα με τό κεφάλι μου πανιερώτατε, έξανθωντες πιό τόν έρωτας...

— Τό άγριο μάτι τού καρδινιαλού δι Τραγκασέλ σαφρασμό. «Αρπάζε ίδιν Σαμπράκι απά τό μπράτοσ και μουγγιρισε, μέσο απά τά σφιγμένα του διατάστητα:

— Φέρε μου τό κιβώτιο τής Ανατασ και θά παντρευτής αυτή τήν αριστοκρατή και θελητική νέα!.. Εδρε μου, συλλαβέ μου τόν Τραγκασέλ και θά σά πλουσισσα... Αν διμως προτιμήσ—μάλιστα τόν έρης—ντού δόσηστησα κατάστηθα καμιάδι μότε κείνες τής γερές σπαζίες, πού θουθάνουν για πάντα τό ζεκόβω πιό στόμα.. τότε.. οώ, τότε θά σδω δώσω τή θέσι έτσι άνακριτού έκεινου, πού ήταν έδω πρό διλίγου!

Μιλώντας έτσι δι Ρισελιέ, είχε σηκωθή κ' είχε πάρει τό μεγαλωπετεστάτη έκενην υπάλι, τήν όποια τόσο θάμαζε κι' διδούς δ θασιλέυς. «Απλώσε ύπειτα τό χέρι του, έδειξε τήν πόρτα κι' είπε:

— Μπορείτε νά φύγετε τώρα!.. Σε κεφθήτε δέ, ότι κρατείτε στά χέρια σας τόν έρωτά σας και τήν τύχη σας, κύριε θαρώνειν τέ Σαμπράκι!...

— Ο Τραγκασέλ ώπολική θιωτηλή σιωπηλά. Και μέ τό μέτωπο χλωμό, μέ άλλοκοτα χαμόγελο στό χέλι του και μέ ζαλισμένο τό μασλό του απά δια παρέξεινα είχε δη, είχε κάνει κ' είχε δικούσει, θάδισε πρός τήν πόρτα. «Η πόρτα διμως άνοιξε τή στιγμή αυτή κι' δι κλήτηρας φώναξε:

— Ο κύριος θαρώνος τέ Σαμπράκι!..

— Αμέων δέ, μπρός στόν ζπολιθωμένο Τραγκασέλ και στόν κατάπληκτο καρδινάλιο, ράνηκε κατάχλωμας και αιματούσμανός δ θαρώνος, τόν όποια διδού ωπρέτες συγκρατούσαν απά τίς μασχάλες διρισθού μέ δυσκολίασ...

— Ο Σαμπράκι προχώρησε διδού θήματα μέσα στό γραφείο. «Ο Τραγκασέλ σήκωσε δρόθι τό κοριμά του και κυττώντας λοάδα τήν όντηκη στήν οιάση, σταράρωντας τόν πόρτα. Η πόρτα διμως άνοιξε τή στιγμή αυτή κι' είπε η συγκρατηθήσαν μέσα στό γραφείο.

καταδόφι λη της στεκόταν ό δάνακριτής καὶ πίσω δπ' τὸν δάνακριτή κακμιάδι δύσδεκαριά δρέπαιμανοι ἀστυφύλακες.

‘Ο καρδινάλιος δριψκόταν ἀκόμη στὸ μέσον τῆς σιθούσης, ἀφοιος, κατάπληκτος. ‘Ο Σαμπριάκ ὑποκλίθηκε με δυσκοία, κατί πήγε νὰ μουρμουρίσῃ, ἔδειξε σπασμώδικά τὸν Τραγκαβέλ, καὶ χωρὶς ἀλτὴ λέξι ἡ ἀλλο κίνημα, σωριάστηκε ἀνασήτης στὸ πάτωμα..

Κάτι τὸ παρόδεινο καὶ τρομερό, συνέθη τότε: Κανένας δὲν οικόφθηκε νὰ βοηθήσῃ τὸν πατριάτικα αὐτόν, δ ὅποιος ἀστὸς νὰ ξεμυχόσθε ἀμέσως. ‘Ο ἐτοιμωδίας αὐτὸς Σαμπριάκ δὲν λογαριάζασθαι καθόλι, στὸ δραματικὸ ἐκεῖνον περιβάλλον!..

—Πανιερώπατε! εἶτε τότε μὲ δηγια χαρὰς ὁ δάνακριτης! —Τὸν Τραγκαβέλ; μουγκρίσης δὲν πιστεῖς δὲν μποροῦσε θεοῖς τίποτε νὰ καταπλάσῃ ἀκόμη, ἀπ' τὴ βουθή παντομίμα τὸν Σαμπριάκ.

—Μάλιστα, πανιερώπατε... Νάτος!... ξανῆπε ὁ δάνακριτης, δειχνούντας τὸν Τραγκαβέλ.

‘Ο Ρισελί, μὲ δλάνωσια ἀπὸ δεισιδαίμονα τρόμο μάτια, κύταξε τὸν νέαρο ξηρούμαχο...

—Κι’ δ Ρισελίε τρόμαξε τὴ στιγμὴ αὐτὴ κι’ ὑποχώρησε μερικά θήματα!

—Πανιερώπατε, ἔξακολούθησε ὁ δάνακριτης, δ κύριος δαρῶνος νὲ Σαμπριάκ, ὥνταν ἔρχονταν νὰ σᾶς δῆ-ουμφωνα μὲ τὴν ἔνγραφο πρόσωπον σας—συνατήθησαν στὴ Βασιλικὴ Πλατεία... ‘Ο δάνθρωπος αὐτὸς τὸν προκάλεσε, τὸν παρέσυρε ὡς τὸν πλησιέστερο προμαχώνα, τοῦ ἐπετέθη, τοῦ ἔθωσε μιὰ ἴπαθμο—θανάσιμη θωσ—καὶ. τοῦ ἔκλεψε τὴν ἔγγραφο πρόσωπον σας... ‘Ετοι, μπορεῖς νὰ εἰσιύσθης ὡς τὸ γραφεῖο τῆς ἐκλαυτοῦς σας κι’ ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ σᾶς ὡς δαρῶνος νὲ Σαμπριάκ!

Ο Ρισελί, δυσ ἄκουγε, τόσο κι’ ἀνατρίχιαζε. Τοῦ φαινόταν πῶς ἔθετε τῷρα δλοκάδαρη τὴν ἀλήθεια: Οἱ ἔχθροι του, μὲ δργανὸν τους, τὸν Τραγκαβέλ, θέλησαν νὰ τὸν σκοτώσουν μέσα στὸ ίδιο τοῦ τὸ γραφεῖο!

—Πλαραδόστε τὸ σπάθι σας! εἶπε τότε, τοαύλιζντας, πρὸς τὸν Τραγκαβέλ.

—Πανιερώπατε, βρυχήθηκε ἐκεῖνος, δὲν συνίθισα νὰ παραδίδω τὸ σπάθι μου. ‘Οποιος μπορεῖ, ἀς μοῦ τὸ περρι!

Καὶ τὴν ἴδια στιγμή, σπρώχνοτας θίασος δυό-τρες μούδρων, πήδησε σὲ μιὰ γωνιά τοῦ γραφείου. ‘Επειτα, μὲ ἔσανημένο κεφάλι, μὲ φλογερά ματιά καὶ μὲ φωνὴ βροτερή, μουγκρίσιος:

—Ε, διδάσκαλε μου Μπαρθί. λέω... Ἀναστήσου, για νὰ δῆς, πῶς πεθαίνει ὁ μαθητής σου Τραγκαβέλ...

—Πλάστο τον! Εξεφώνηε δ Ρισελί. —Πλάστο τον! ὅρθιες κι’ ὁ δάνακριτης.

Λίγα δευτερόλεπτα ἀγνώσιους σιωπής ἐπακολούθησαν. ‘Επειτα, ἀπότομα, ἔσπασαν ὑπόκωφα μουγγηρτά, βραχνοὶ στεναγμοὶ, δυό-τρες σπαραχικές κραυγές. Καὶ στὰ τελευταῖα μάγησα κραυγὴ θριμμέου διάτησθαι:

—Ἐγινε...

Κύ είχε γίνει πραγματικά, κατί: ‘Εκεῖ στὴ γωνιά τοῦ δωματίου, ὑπήρχε ἔνος σωρὸς ἀπέργραπτος ἀνθρώπινων κορμῶν, τὰ ὅποια μὲ μπράτσα τεντωμένα καὶ χέρια συντασμένα πεζαν μὲ μανιά κατί τον. Κι’ αὐτὸ τὸ «κατέτι, κάτω μπ’ τὸν σωρὸν αὐτὸν, ήταν ὁ φίλος μου Τραγκαβέλ!

Ναι, τὸν κρατούσαν δηλοὶ ἔκεινοι ἀπὲ τὰ μαλλιά, ἀπ’ τοὺς ὥμους, ἀπ’ τὰ χέρια, ἀπ’ τὸ λαιμό, ἔσπασμένον διάσκελτα στὸ πάτωμα. Καὶ γύρω τους, καὶ γύρω του, δ ἀπότης ήταν πλημμυρισμένος μὲ αίματα... Τὸν ἔδεσσαν. Τὸν σφιγκτεόσαν «χεροδόταρο», ώστε νὰ μήν μπορεῖ πειρά νὰ κινηθῇ. ‘Επειτα, τοῦ φίμωσαν μ’ ἵνα τεράστιο ἐπείσωμο τὸ σπάθι του. Κι’ ἀφοῦ τὸν κύττασαν κατόπιν, λαχανισμένοι, διατρίχισαν:

Τὸ νικημένο πέπλο θηρίο τοὺς προέσυνες ἀκόμη τρύπα!

‘Ο καρδινάλιος ἔδωσε τότε μιὰ διαταγή. Κι’ ὑστερα, ἀπὸ δύλεπτά, δ Τραγκαβέλ ρινόντας σὰν δεμάτι μέσα σὲ μιὰ ἄμαξας διστονιμάς. Κι’ ὑστερα, ἀπόντα τέταρτο τῆς δώρας, δικρητικούς κατολεκτισμένος σ’ εἶναι μπουντρούμι τῆς Βαστελλ...

Τὸ μπουντρούμι αὐτὸ δριψκόταν στὸ λούνειο ἔνος πύγου τῆς θεστίλλης. Οι φυλακισμένοι ἔμεναν σ’ αὐτὸ μονάχα δυό-τοεις ἥμερες, δρες χρειαζόντων ακρίθων γιὰ νὰ δανακριθῶν. ‘Υπῆρχε σ’ αὐτὸ, ἔνα τραπέτι, μιὰ καρέκλα κι’ ἔνα στονίο κρεβάτι. ‘Ενας δεσποιφύλαξ δριψκόταν στὸ κελλἴ αὐτὸ. Ἐχοντας ἔτσι τεράστιο σπασμόδαιμον στὴ μέση του κι’ ἀκουπιδάντης τὴ ράχη του στὴ θύρα μὲ ἀπέραντη ἀδιαφορία. ‘Ο Τραγκαβέλ πάλι, ἐλευθερος πειά ἀπ’ τὸ σπάθι του τὸν κύτταζε μὲ λορδά, δηγιριθλέμματα. Στεναγμοὶ θηρίου ἔθγαναν ἀπ’ τὸ σπήθο του. ‘Ενιωταν τὸ πάθο διαντικρυπτοῦντας λύσσα. Μοιγγούσε:

—Είμαι γαμένοι!... Μόνον ἔγω μποροῦσα νὰ σώσω ‘Εκείνη, κι’ δύως θὰ μὲ σκοτώσουν!... Είνε χαμένη, γιατὶ είμαι γαμένος!

‘Αγαπούσε τὴν ‘Ανναδία του, μὲ δλες του τὶς δυνάμεις καὶ μὲ δλο τὸ σφρίγος τῆς ἀνθρῆς νεότητός του... Κι’ δύως δλα εἶχαν τελειώσει, πρὶν ἀρχίσουν κάν...

“Επεσε στὸ κρεβάττι του κι’ ἀρχισε νὰ θρηνῇ. Δάγκωνε τὸ προσέκαφαλό του μανιά, για νὰ μήν ματιληθῇ δ ὀθευμοφύλακας τοὺς θρήνους του!...

··· μια οπτασία μακρυνὴ πέρασε δέξαφια ἀπ’ τὸ ἀπελπισμένο καὶ μουδισμένο μυαλό του... Εἶδε νὰ δρθώνεται στὴ μνήμη του ἡ μορφή ἔνός ἀνθρώπου κουρασμένου, χλωμοῦ, δ ὅποιος σήκωνες ὡς τοὺς δώματας του ἔπιασκε πάντα πέντε χρόνων...

‘Ο σινθρωπός αὐτὸς ἔμπαινε στὸ Παρίσι ἀπὸ μιὰ πύλη τοῦ τελευταίου... Καὶ μόλις μπήκε, ἀμέσως ἔσπασηκε νεκρός στὸ λιθόστρωτο... ‘Ανθρωπός πλοίασαν κι’ ἐλεγαν συμποτεικά:

—Ο κακομοήρης, ξεμυχόσθε πειά!... ‘Απ’ τὸ σπάθι του, δηλαδίστηκε πάνταστικό του, φαίνεται πώς είνε εύπατριδης!... Ποιός νά είνε, ἀρραγε;

Καὶ τὸ παϊδάκι ἔκλαγε... ‘Αφθονα δάκρυα κυλούσαν ἀπ’ τὰ διωρίσματα του...

Αὐτὸ τὸ παϊδάκι ήταν δ ἰδιος ὁ Τραγκαβέλ. Κι’ ἔκεινος δ κουρασμένος δούσιοπόρος, δ ὅποιος πέθανε μόλις στὸ Παρίσι, ήταν δ πατέρας του!...

Δένηταν εύπατρίδης Αὐτὸ τὸ ἔξακριθωσε ἀργότερα δ Τραγκαβέλ, χάρις σὲ κάτι ἔγγραφα, τὰ δποια δρεθήκαν ἐπάνω στὸ νεκρό. ‘Αναπολούσε δώματα στὴ μνήμη του κάποια μακρινὰ πόλι. κατοιο δρασί ἔργαστηρις, δ ὅποιος ἐρχόντευσαν νὰ ἐπισκεφθοῦν εύπατρίδης μὲ πλουσίου ἀστο. Κι’ δλος αὐτὸς ὁ ἐκλεκτός κόμιος, ἔδειχε πολὺν σεβασμό πρὸς τὸν τεχνίτη αὐτὸν τὸν ιδιοκτήτη τοῦ ἔργοστηριο, δ ὅποιος μὲ τόσους δλλους τεχνίτες στὰς διαταγάς του—κατασκεύασε ἔκεινα τὰ δραδία κράνη, τοὺς θώρακας, τὰ σπαθιά καὶ τὰ στιλέττα, μὲ τὰ θαυμάσια λεπ δια τους τὰ καταστόλιστα μὲ ἀριστουργηματικές γλυφές.

Κι’ δ τεχνίτης αὐτὸς, ήταν δ πατέρας του!... Ποιά δώμας καταστροφή είχε ἔνσκιψει στὸ πλούσιο σπίτι του... Ποιός δράσε επιόδιο ἔμφυλου δ θησηκευτικού πολέμου;.. Ποια σύνεσα κατένηλια δημόπουλου ἐνθοδος;.. Τίποτε δέν δηπονεῖς στὸ μπορέσθ δ Τραγκαβέλ νὰ διασυνδέστη τοὺς διαδόρους σκόρπιους κρίκους τοῦ δράματος, δπος τὸ είχε συγκρατήσει παδίκη τότε μνήμη του... ‘Εθλεπε μονάχο τὸ σπίτι του νὰ καίγεται, τὸ εύρυχωρο πατρικό ἔργαστηριο νὰ λεπιστήται, στρατιώτες νὰ πλημμυρίζουν ἔνα δωμάτιο ἀγριωπό, καὶ μέσα στὸ δωμάτιο ἔκεινο μιὰ νεαρή γυναικί σφαγμένη!...

—Ηταν δ μητέρα του!... ‘Ογετερα ἀναπολούστην τὸν ἐαυτὸ του, σφιγκτοκλεισμένον στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἐεάδλου πατέρα του, δ ὅποιος δμυνόταν μὲ τὸ σπάθι στὸ χέρι κ’ ὑποχορύσουσε... κι’ ἔφευγε.. μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νήπτας. Ήδασίσαν ἐπὶ δημέρες ἐπὶ δηδούλας... κι’ δταν ἔσθασαν σὲ μιὰ ἀπέραντη πόλι—στὸ Παρίσι, ζέθεια—ξέαντλημένος δ πατέρας του ἐψύχησε δ φτωχὸς στὸ δρόμο!... ‘Ενω σύτος, τὸ παϊδάκι αὐτό, τὸν Τραγκαβέλ ναστήσει...

—Επειτα.. ἔπειτα, μιὰ γυναίκα τὸν πήρε ἀπ’ τὸ γέρο. Τὸν τῆρη μαζύ της... Πέρασαν δυό-τρια χρόνια... ή γυναίκα αὐτὴ πέθανε!.. Καὶ τότε, ποιός φρόντισε γι’ αὐτὸ τὸ παϊδάκι;... Πέρασε μεγάλωσε;... Μὲ τὸ χάρι τοῦ θεοῦ, θέθασα, δπας λεει δ λαζ...

—Ω, μα γνώρισε ἔξαπτοντος τότε αὐτὸ τὸ παϊδάκι—ήμερές χωρίς φωμί, νύχτες χωρὶς στέγη, πορείες στὸν ήλιο, στὴ βρογχή. ‘Επι τρόπων πέθανε τὸ πατέρα τοῦ, μένοντας μόνον τὸ προμηθεύτη!

Ξαναδρίσκουμε δρόγτερα τὸ παϊδάκι, αὐτό, τὸν Τραγκαβέλ μας τὸν δμοιρο, δεκαπάντες, δηκτεότας, δηκτεότας μάτια του ρίχνουν φύσης, και στὴ μέση του κρέμεται ἔνοι περάστησαν σπαθί, τὸ δποιο μηνάχι δ διάβλος δέρε ποῦ καὶ τῶς τὸ προμηθεύτη!

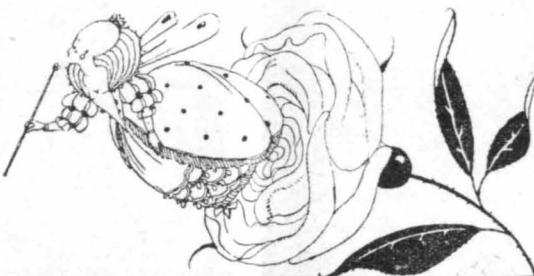
—Ιὸν διαντλημένος εἶρε ποῦ καὶ τῶς τὸ προμηθεύτη!

—Μάλιστα!... ‘Η μοιάς είχε θελήσει νὰ σπρώξῃ ἀπ’ τότε, στὰ δημάτα τοῦ Τραγκαβέλ τὸν ἀπάσιο αὐτὸν διασπάσθαι;

—Μάλιστα!... ‘Η μοιάς είχε θελήσει δηλαδή;

—Ιδού: ‘Ο νεαρός θεριώνως τελευτή του—έκει σ’ αὐτὴ τὴν ἔξοχη—μονιμασχος μὲ ἔναν συνυμήλικο του, νεαρό παϊδάκι κι’ ἔκεινον, δηλαδή;

—Είναι γαμένοι!... Μόνον ἔγω μποροῦσα νὰ σώσω ‘Εκείνη, κι’ δύως θὰ τρέλαναι δταν δην ἔστανε τρεχάτος κάποιος πελώριος ἀγνωστος. Ο δηγνωστος αὐτὸς χωρὶς τὰ δυό αὐτὰ πετεινάρια, τὰ δποια ησαν ετοιμα ν’ δλληλοφατοῦν. ‘Ανέθασε «μὲ τὸ ζόρι» τὸν θαρώνων

στο ἄλογό του, τὸ μαστίγωσε κατόπιν κι' ἔκεινο ἀπομακρύνθηκε καὶ πάντας, ἐνώ στη κορυφῇ τῆς σέλλας ὁ καθαλάφρης τοῦ διαστημοῦς κι' οὐριαζεῖ;

—Διάστε!... Ἀκοῦς ἔκει, ὁ υπόλυτος!... Νά τραβήξῃ τὸ αὐτὸν ἐνὸς Σαμπτράκι!... Χι!... Πουθοῦ μοῦ πᾶπα!... Ἄν τον πετύχω καμία μέρα στὸ Παρίσι, θά τοῦ τὰ κόψω ἕγαν μὲ τὸ σπαθί μου!

‘Ο Τραγκαβέλ πάλι, χωρίς νά είνει καθόλου «Ξυπόλυτος»—δια πως τὸν χαρακτήριζε ὁ ἀφρισμένος καὶ καλπάζων ἄθελά του, θεράπονος—ἄφεις κι' αὐτὸς ἐναντίον τοῦ ἀπροσδοκήτου ἄγνωστου, καὶ τὸ φῶνας:

—Τὶ ἀνακατέστεσε σείς στὶς δουλειές μου; Γιατὶ μᾶς χωρίστε;... Μὲ ποὺ δικαίαμε;... Πούσις εἰστε;

‘Ο γνωστός, αντὶ νά θυμώσῃ, αντὶ ν' ἀποκριθῇ στὶς δίκαιες αὐτές σπορίες τοῦ Τραγκαβέλ, χαμογελούσε. Τὸν κύττασε ἐνθυσιασμένος καὶ χαιρογελούσε:

—Μικρέ μου! τοῦ εἴτε στὸ τελευταῖα, ἔχεις μάτι, χέρι, πέδι καὶ κορμὶ ἀπ' τὰ σπανιώτερα που είδα!... «Ἐρχεσαι μαζὶ μου; Ηλί κάνεια μαθήματα που θά σου δύσω, καὶ γίνεται ὁ περιφημέτερος ξυποράχος τῆς Γαλλίας... Καὶ θά μὲ διαδέχτης τὰ δάκτινα στὸ ἐπάνωμά μου!»

‘Ο γνωστός αὐτὸς, ήταν ὁ διάσημος Μπαρβιλλάρ, ὁ ἀπαράμιλλος διλαδή καθηγητής τῆς ΟΠΛΟΜΑΧΙΑΣ...

Τὰ μάτια τοῦ Τραγκαβέλ διστραμαν. Διηγήθηκε πρόθυμα τὴν ιστορία του κ' ἡ γνωριμία τους προχώρησε διλατάσσως. ‘Ο Μπαρβιλλάρ συμπάθησε ἔξαρτικά τὸν νεαρό ἥματα μας. Τὸν πῆρε μαζὸυ του, τὸν ἔφερε στὴν Ακαδημία του—τὴ γνωστή μας «Τῶν Καλῶν Παδιών»—καὶ τὸν διώρους ἐπίστημα βοηθεῖ του. Τοῦδε στέγη, τροφή καὶ μαθήματα ζιφομαχίας γιὰ νά τὰ διδάσκῃ ἐκεῖνος σ' ἄλλους, στόν δάκτινον δηλαδὴ ἀπ' τοὺς μαθητάς του!

Βρήκε τὴν τύχη του ὁ Τραγκαβέλ! ‘Ο Μπαρβιλλάρ ὑπῆρξε γι' αὐτὸν τὰ σὰν δύσετερος πατέρες, μὲ δলη τὴ θαυματικὰ καὶ μεγαλεώδη σημασία τῆς λέξεως: Διλαδή, καὶ φίλος, καὶ παιδαγωγός, κι' εὐεργέτης, καὶ ζωντανό παράδειγμα ἡρῷομοδι, τιμῆς, διξιοπρεπείας καὶ κοθητούς.

Ἐτσι, γρήγορα ὁ πεντάρανος νεαρὸς ἦρης μας ἔνιωσε γιὰ τὸν Μπαρβιλλάρ ἀλιθινή λαδεία! Κι' δταν ἐστερά ἀπὸ πέντε χρονία πέθεντος ὁ νεαρός ἥματα του, τότε—καὶ γιὰ πρότη φορά στὴ ζωὴ του—ενοιούσε ὁ Τραγκαβέλ τὶ πράγματα εἶναι ὁ ἀληθινὸς πάνος...

—Ποτὲ δέν θά μοῦ ἔναντισθητή ἔτοι μὲν καρδιά, δὲν πού σκιζεται τώρα! μουρμουρίζει, καύσις ἐκλαγεῖ καὶ προσευχόταν μπόσι στὸ Φέρετρο τοῦ νεκροῦ εὐεργέτου του...

Καὶ τώρα, ἔκει στὸ στενὸ κρεβάτι τῆς φιλακῆς του, ἔκλαιγε πάλι τὸν Τραγκαβέλ ὃς σκεπτόταν τὴν Ἀνανδά του. Μά τὰ δάκτυρα πούχυνε τώρα. Ἰησαν ἐπίσης θερμά, ἀλλὰ ποὺ διαφορετικά ἀπὸ κείνα πού είχε νύσει υπέρ του στὸ δάκτυλο τοῦ Μπαρβιλλάρ...

Ἄξαφα, κάποιος δίσει τὴ θύρα τοῦ κελλιοῦ του καὶ μπήκε μέσα. ‘Ο Τραγκαβέλ σκύπως τὰ δάκρυά του, ἐστρέψε τὸ κεφαλὴν τοῦ ἀπότομα κ' εἰδε ἔναν καπούκινο καλόγρυ τὸν πλησιάζει, κάνοντας τὸ σταρό του καὶ ψιθυρίζοντας προσευχές...

—Τί θέλεται, σεβόστε μου... Πούσις εἰστε; ωρήστε μὲ εὐλάβεια τὸ νεαρός ἥματα μας.

—Τέκον μου, είμαι ὁ ἀδελφός Κορινιάν... Είμαι καπούκινος κι' ἔρχομαι νά μεσολαβήσω στὸ θεό γιὰ τὴν ψυχὴ σας... Δηλαδή, ἔρχομαι νά σας ἔξομολογήσω!

—Νά μὲ ξοιλογήστε; ἔκανε Ἐκθαμβώς ὁ Τραγκαβέλ. Και γιατὶ...

—Ιατροῦ, κατὰ Σιαταγήν τὸ πανιερωτάτου καθιναίους καὶ πωλητουργού μας Ριελέ, πρόκειται... πόσκειται, ὑστερά ἀπὸ μια δρά, νά σας κρεμάσουν στὸν πύργο τῆς Βαστιλῆς!

‘Η ἐλάχιστα παρηγήτηκι αὐτὴ πληροφορία τὸν καπούκινο, σκέρτωσε τὴν ἀνταρτίχια στὸν Παρίσι τοῦ Τραγκαβέλ. Μουρμούριψε:

—“Υστερά ἀπὸ μια δρά!...” “Υστερά ἀπὸ μια δρά!

—Μάλιστα! ἐπιθεβαίωσε ὁ ἀδελφός Κορινιάν, μὲ θιλιμένη καὶ σοθιρή φωνή.

Κατόπιν ἐστρέψε πρὸς τὸν δεσμοφύλακα καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἀφῆστε μας μόνους, ἀδελφέ μου... ‘Ο δυστυχής καὶ μελλόντος αὐτὸς ἀμφατώλος, πρόκειται τώρα νά ἔξομολογήσῃ τὰ ἀμαρτήματά του!

‘Ο θεοφύλακας ὑποκλίθηκε μὲ σεθασμὸν κι' ἔξαφανίστηκε. ‘Ο Κορινιάν, ὁ όποιος μὲ τόση χριστιανικὴ γλυκύτητα ἀνήγγειλε στὸν Τραγκαβέλ τὴν χειρότερη εἶναις δτὶ δὲ τὸν κρεμοῦντας σὲ μια δρά, πήρε ἔνα σκαρινὶ καὶ κάθησε κοντά του. Κι' ἀφοῦ τὸν κύττασε λίγη δρά μὲ κρυφὴ φλόγα στὸ θλέμμα, τοῦ ψιθύριψε σαφέως:

—“Αν θέλετε νά μη σας κρεμάσουν, δῶστε μου πίσω τὸ γράμμα!

—Τὸ γράμμα; είστε κεταπληκτος ὁ Τραγκαβέλ.

—Ναι, τέκον μου... Τὸ γράμμα!... Αὐτὸς ποὺ μόρτασε μόλις μοῦ δώστε τὴ σπαθία!... “Α, δόλα κι' δλα: ‘Ομολογώ,

φίλε μου, ὅτι τὸ σπαθί σας κόθει.. Μά πρέπει νά παραδεχτήτης εῖτι κι' ὁ ἀδελφός Κορινιάν ἔχει σκληρὸ τομάρι ἀπ' τὰ πάνια!

—Σκληρὸ τομάρι; .. ‘Εγώ σᾶς ἔδωσα σπαθίδι.. ‘Εγώ σᾶς τυῆσα τὸ γράμμα; έξακολουθούσε ὁ φτωχὸς Τραγκαβέλ νά τραυλίζῃ, νοιώθοντας φουρτούνες στὰ μυαλά του. Τρέλλος έμαι τὴν οὐράνια σκέτασε τὸ πρόσωπό του καὶ λέγοντας αὐτοῦ:

—“Ασ τὶς κοροΐδες καὶ τὸ υποκριτικό σου υφος, τέκον μου... Γιά κύττασε μὲ καλά, στὰ μούτρα! Σ οῦ φάνοιμα σπό κείνους τοὺς μπορεῖς νά ξεγελάσῃς.. Κι' δὲν πειθεσται ἀπ' τὰ μούτρα μου, κύττασε κι' αύτε τότε!

Κι' διασηκώντας τὸ ράσο του καὶ λέγοντας αὐτοῦ:

—“Λοιπόν, πρόσθεσε μαλακά πάλι, φέρε μου τὸ γράμμα κι' ἀσ τὸ δινέωλει λογιά!... “Οσο γιὰ τὴ σπαθία ποὺ μούδωσες, στὴ συγχώρα δόλμωχα!

—Ο Τραγκαβέλ δὲν ἀποκρινόταν. Μουρμούρικε μονάχα μέσα του, μὲ πικά:

—“Ο διαβόλος νά μέ πάρη ὅτι καταχεῖται τὸ τί μοῦ... ἀλλει αὐτὸς διασθαλοκαπουνίκον!... “Ενα μονάχα θέτω προτροπά μου καθαρά, ὅτι μὲ κρεμάσουν σὲ μια δρά μα... Κρίμα, τριπλό κρίμα είνε, μά την ποτὲ μου! Πρώτα, γιατὶ θά πάρα δύσικα καὶ τόσο νέος. “Υστερά, θά κλεστη γιὰ πάντα τὴν ἀκαδημία μου... Καὶ τέλος, ‘Ε κείνη δέν θά ειδοποιηθῇ γιὰ τὸν κίνδυνο ποὺ διατρέχει... Δὲν θά μπορέω νά τὴν ειδοποιηθῶ!

—Τὸ γράμμα! οὐδίλαιας θάνατος τάρασσε δικαγόηρος, διακόπιτας τὸν μουρμουριό του. Πού είνε τὸ γράμμα;

—Σεθατεῖ μου πάτες, μουρμούριος μὲ κατάνυξη, θά κρεμασθεῖ στὸ σφραγίδα της επότομα τὸ κεφαλί του. Κάποιας ξεκαρφίνει τὸν θρήνο μέρας αὔτης της παρασκευής;

—Καὶ μεσά του συγχρόνως, σκεπτόταν:

—“Χι... Τὶ διαθολογυρισμα εἰν' αὐτό, τέλος πάντων... Τὶ φαστρία εἰν' αὐτή ποὺ σημάνει; Υψώ ώπόν γράμμα;

—Ο Κορινιάν ξεφώνιε λαχταριμένο.

—Νά κρεμασθῆς;... Τι λέσ, τέκνον μου;... “Ισανία, θά σὲ διατηρεῖσθαι την πάτηση μέσα σὲ μένα μάς δώσησης πάπα αὐτὸς τὸ γράμμα;

—Λοιπόν, είτε ἀποφασιστικό ὁ Τραγκαβέλ, κατορθώστε νά μὲ διγάλετε ἀπὸ δῶμα μέσα, καὶ τότε δόληστε... Θά σᾶς πάρω ἀμέσως μαζύ μου; Θά πάμε κατευθείαν σπίτι μου, καὶ θά σᾶς δῶσω τὸ γράμμα ἀπ' τὸ μωσικό ντουλάτη ποὺ τὸ τόχων κρύψει!... Είνε πολύτιμον γράμμα, μὲ αὐτό τὸ γράμμα, μένει δέν είνε, πάπερ μου;

—Πολύτιμο λέει;... Δὲν λές καλύτερα ἀνεγάπητο;... Ξεφώνιε πρόσχαρος διαστάσης της τελευταῖας φράσεως τοῦ Τραγκαβέλ.

—Πάμε λοιπόν! είπε ἐπίσης πρόσχαρος κι' ὁ Τραγκαβέλ. Και πετάχηκε δρόσος καὶ σθέτος ἀπ' τὸ κρεβάτι του.

Μιά σκέψη ἀποτραπιά πέρασε δάσφανα ἀπὸ τὸν έγκεφαλό του Κορινιάν. Και τὸ ζάρωσα τὸ φρύδια, κόβοντας τὸν πρῶτο ένθυσιασμό. Μουγκρίεις:

—Πάμε, εἶπες;... Χι... Κατεργάρη... Και στὸ πρῆτο σταυροδρόμου πού θά δροῦμε, νά τὸ δόλης στὰ πόδια;

—Ο Τραγκαβέλ σκούπισε τὸ πρόσωπό του δτὶ τὸν ίθρωντα. Παίζονταν τὸν τὸν ἔκεινη τὴ στιγμή. ‘Ερριε ἔνα ἀπέλαπισμένο βλέμμα στὸ κοκκαλιάρικο, πεισματάρικο κι' υπούλο πρόσωπο τοῦ Θλευσούριου καπούκινου. Κι' ἐκαλύπτος αὐτὸς ποὺ τούς θανάτουσας, κρατούσε δτὶ τοὺς ποὺ ἐπικυδύνουσας, κρατούσε στὸ χέρι τὸν τόποτα.

—Τέκον μου, είπε σαρκοπούλα, στὸ δρόμο “Θά μοῦ τὸ σκάσησης ἔξαπταστο.. Καλύτερα λοιπὸν νά μιλήστη δῶ μέσα. “Αν δέν θελήστης νά μιλήστη, θαρρούμενος στὴ συνείδηση σου... Θά αναγκάσθη ὑπόρετη τοῦ Υψίστου, νά χύσω τὸ κατεργάρικο αἷμα σου... Μίλα λοιπόν, τέκον μου... Πές μου ποὺ έχεις κρυμμένο τὸ γράμμα, γιὰ νά πάρα μονάχος μου νά φέξω... Μίλα, γιατὶ ἀλλοιώς...

Και σήκωσε τὸ πλωτισμένο χέρι του, ένω τὸ ψυχρό λεπίδιο σποτασίστηκε ἀπόρρητο τὸ μισόφωτο τοῦ κελλού.

Δὲν πρόλαβε τὸ λεπίδιο αὐτὸν νά στηριχθῇ ἀπειλητικά στὸ στήθος τοῦ Τραγκαβέλ. ‘Ο καπούκινος ἄφησε μιά πνιγτὴ κραυγὴ ἀγωνίας νά τοῦ ξεφύγη, γιατὶ μιά ζωτανή τανάλια εἶχε δαγκώσει τὴ ξεπεταχτὸ λαρύγγο του καὶ τοῦ τοσφίγγει ἀγρία.

Εύκινότας σάν χέλι δὲξιομάχος, είχε υλοπήρησε στὰ μάνισμα στὰ ανοιγμένα μπράτσα τοῦ Κορινιάν, καὶ τὸν είχε πρέσει μὲ τὴ σιδερένια χούφτα του καὶ τοῦ τοσφίγγει ἀγρία.

(Ακολούθει)